

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 202 (3066) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 szeptember 9

Uj iskolai év kezdődött...

(P. I.) Rég nem hallott zaj verte fel ma reggel 7 és 8 óra között az utcák csendjét. Mindenünnen kisebb-nagyobb iskolások, diákok, diákleánykák siettek iskolájuk felé. A villamosokon is megjelentek az új vendégek, akik kisebb karácsonyi és husvét szüneteléssel most már jövő júniusig kitartanak és megszokott színes, kedves csoportjai lesznek a döcögő sárga kocsiknak. Az emberek mindenütt gyöngéd tekintettel kísérik a gyorsan tipegő, vidáman csicsergő apróságokat. Észreveszik, hogy kinek van először a hóna alatt palatábla, ki kapott először hosszú nadrágot, vagy nagylányos ruhát. Megfigyelik a saphákon az osztályokat jelző titokzatos színórákat. A villamoskalauzok is beözönölnek megszólításokkal, mosolyogva kérik a friss bérleteket és jegyzeteket. A kora reggeli vonatok is új utasokat hoztak: a bejárt diákokat és leányokat. Hosszu sorokban fejlődnek fel a Fő-utcán és a legközelebbi utakat keresve oszlanak szét a melékutcák felé.

A nagy sietségben kipirult arcokon lehetetlen észre nem venni az ünnepélyességet és az izgalmat. Uj iskolai év kezdődött meg a mai napon. Legtöbb iskola megnyitotta kapuit s csak azok várnak még a megnyitással, amelyek nem tudták befejezni a szükséges tatarozásokat, vagy amelyeknek növendékei hosszasan elhúzódó tanfolyamokon, táborozásokon vettek részt.

Uj iskolai év kezdődött. Most már mindennapos kép lesz utcáinkon a mai zibongás, sietés, a kis iskolások felvonulása. Az emberek lassan megszokják és észre sem veszik az iskolák népes gyermekhadait. Pedig milyen jó lenne, ha a mai ünnepi hangulat, a mai kipirult arcok, a csodálatos, gyönyörködő, mosolygó emberek végig megmaradnának! Milyen jó lenne, ha minden reggel biztató, bátorító szavak, tekintetek, gyöngéd és támogató készség kísérné iskolába gyermekeinket. A nagy világháborúban talán éppen ők az egyetlen fogózó pont, amely ébren tartja bennünk a reménységet, amely kitartásra buzdít a legnehezebb pillanatokban is.

Holnap már nem lesz olyan színes és eleven az iskolások felvonulása. Ezt is tudjuk. Emberi sors a megszokás szürke, egyhangú játyolát hordani a kevés ünnepnap színes, nap sugaras percei után. De a lelkiünkben megőrizhetjük az ünnepi hangulatot. S amikor egyre nehezebb lesz a hétköznap és egyre kevesebb az ünnepi perc, akkor őrizzük meg lelkiünkben az iskolai év kezdetének meleg, boldog perceit. Őrizzük meg és melegen vesszük velük gyermekeink lelkét, hogy legalább ők ne érezzék az idők mostohaságát.

Uj védelmi vonalba vonultak vissza a szovjet csapatok Sztalingrádtól nyugatra

Timosenko kénytelen felváltani a teljesen kimerült szovjet csapatokat. Heves csata dúl a Salamon-sziget csoport három szigetén

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Katonai helyen közlik, hogy erős német légitámadások kedden bombákkal és tüzfegyverekkel ismét támadást intéztek a Sztalingrád környékén erősen kiépitett szovjet állások ellen. A repülőgépek tervszerűen összetörték az ellenség ellenállásának központjait és a szárazföldi haderővel szorosan együttműködve, szétverték az ellenség tehermentesítő és átkelő kísérleteit. Német zuhanógépek alacsony támadásban sok páncélosokcsit elpusztítottak, amelyeket a szovjet támadó gyalogsága támogatására alkalmazott. A szakadatlan légitáma-

dások következtében az ellenség rendkívül nagy veszteségeket szenvedett, anélkül, hogy akár egyetlen helyen is át tudta volna törni a németek bekerített gyűrűjét. Ugyanezen idő alatt német repülőgépek a Fekete tenger partja mentén ellenséges csapatokat és szállítóoszlopokat támadtak. Sok bombát dobtak a visszaözlő ellenséges menetoszlopokra. Közben nagy veszteséget okoztak a szovjet csapatoknak, sok tehergépkocsi és fogatolt jármű maradt elpusztítva az ut szűkén. Német vadászrepülőket kedden a keleti harcmező szűk szűkén 33 szovjet repülőgépet lőttek le.

A középső szakaszon ellanyhultak a szovjet ellen-támadások

Moszkvából jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A szovjet hadijelentés kiegészítéseként hivatalosan közölték, hogy a szovjet csapatok Sztalingrádtól nyugatra egy szakaszon új védelmi vonalba vonultak vissza.

Zürichi jelentés szerint a német támadás a szovjet csapatok elkeseredett ellenállását leküzdve, megint közelebb jutott Sztalingrádhoz. A várostól délnyugatra Timosenko kénytelen a teljesen kimerült szovjet csapatokat felváltani. Az északi és északnyugati szakaszon Timosenko folytatta zavaró tá-

madásait a németek ellen. A keleti harcmező középső szakaszon ellanyhultak a szovjet ellentámadásai. Kedden már csak Brjanszk körül voltak említésre méltó helyi támadások.

Stockholmából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a moszkvai rádió közli, a Pravda vezércikkében azzal a felhívással fordult a Kuznevszki vidék bányászaihoz, hogy a széntermelést minden áron növeljék az elvesztett Don-vidéki szénbányák pótlására. Ezenkívül a szövetségesektől is széntánpótlást kér a Szovjet-

Páncélosokat is harcbavetettek a japánok a Salamon-szigeteken

Az NST jelentése szerint Salamon sziget három szigetén heves harc folyik. A japánok az amerikaiakhoz hasonlóan páncélosokat is harcbavetettek. A légielő szakadatlan támadással támogatja a szárazföldi hadműveleteket és súlyos veszteségeket okoz az amerikaiaknak. A tengeren jelenleg nem

folyik hadművelet.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti Rio de Janeiro hajókon 7000 északamerikai érkezett teljes fegyverzetrel és felszereléssel.

Kettővel emelkedett a szovjet légitámadás halálos áldozatainak száma

Az Uj Nemzedék írja: Kedden délután a Farkasréti temetőben meghatározó részt vállalt a szovjet utolsó utjakra Jankó Pál igazgató kislányait, akiket a péntek éjjeli szovjet légitámadás bombái ölték meg. A kormány és Bu-

dapest székesfőváros koszorúját Homonnay Tivadar főpolgármester helyezte el a ravatalon. Az egyházi szertartást Baranyi Jusztin egyetemi tanár végezte.

A szovjet légitámadás halálos áldo-

zatainak száma egyébként kettővel emelkedett. Rafael Mária 85 éves kispesti cigányasszony belehalt súlyos sérülésébe a Szent István kórházban. — Bombaszilánk okozta sebesülésébe halt bele Gái Imre, szabadságon levő sebesült honvéd, akit ágyában fekvő sebesített meg a bombaszilánk.

Finnországba utazott a belügyminiszter felesége

A MTI jelenti: Vitéz Keresztes-Fischer Ferencné, a belügyminiszter felesége, az Egyesült Női Tabor elnöknője, a finn Lott Sverd meghívására női küldöttség élén kedden a berlini gyorsvonattal Finnországba utazott, hogy viszonzozza Fanny Luukonnen tábornok asszony budapesti látogatását.

Ismeretlen egyén bomba-merényletet követett el Istanbul egyik kaszárnyája előtt

Istanbul. (MTI) A Stefani jelenti: Damaszkuszából jelentik, hogy ismeretlen egyén a város egyik kaszárnyája előtt bombát hajított el, amely hét embert megölt, 11 katonát megsebesített.

Megtalálták a Dunában Tasnády László holttestét

Az Esti Ujság írja: Az érdi Dunában hétfőn délelőtt, mint már jelentettük Ercsi határában az összetört repülőgép összes alkatrésze megkerült a motor kivételével. Hétfőn délután a motort is megtalálták a búvárok és felhozták a víz felszínére. Kedden délelőtt a kutatás újabb eredménnyel járt. A szerencsétlenség színhelyétől 2 kilométerre megtalálták a víz mélyén a homokba fúródva Tasnády László repülő holttestét. Mint ismeretes, ejtőernyővel akart menekülni. Dereván megtalálták az ejtőernyő foszlányait és kötelét. Tovább folyik a munka Károlyi Gyula gróf holttestének felkutatására. Az a vélemény a búvárok között, hogy a holttestet 4—5 kilométerre sodorta el a víz és annak a helynek környékén keresik, ahol Tasnády holttestét megtalálták.

Feledhetetlen ünnepe volt Bihar községnek a Katolikus Nap

Fiedler István püspök mondott ünnepi nagymisét. Dr Cziffra Kálmán is előadást tartott az egyháztanácsok közös értekezletén

Bihar. Kiküldött munkatársunk jelenti. A Magyar Lapok már több ízben beszámolt azokról az előkészületekről, amelyeket a bihari Katolikus Nap érdekében Kovács Sándor fáradságot nem ismerő buzgósággal megtett a siker érdekében. Kiszaszony napján, szeptember 8-án tartották meg hét környékbeli község híveinek, egyházközségi tanácsainak részvételével ezt a Katolikus Napot, amely eredetiségével, elevenségével, magas színvonalú előadásával és bensőségével bizonyára nem mult el maradandó nyom nélkül nemcsak Bihar község, hanem az egész környék számára.

A Katolikus Nap ünnepségei már hétfőn este megkezdődtek azzal a szentségimádással, amelyet dr Honzély Lajos püspöki titkár vezetett. A tulajdonképpeni ünnepség kedden délelőtti kezdődött el azzal a főpapi szentmisével, amelyet Fiedler István celebrált. Az ünnepségekre egyházként dr Scheffler János püspök apostoli kormányzó megjelenését is várták, azonban közbejött akadályok miatt ő nemjöhött el.

Az ünnepi szentmise közben Kovács Sándor bihari plébános beszélt a pap hivatásáról és jelentőségéről. Kiemelte, hogy szent feladatai teljesítésében a papot minden hívőnek szeretettel és ódandással kell segítenie. A nép istenáldotta összetartása függ ettől, viszont az ilyen összetartás a gyakorlati életben is sok gondnak, bánatnak lehet az eloszlatója.

Hét község találkozája a közös tanácskozáson

Az ünnepi szentmise után Bihar, Biharpuszta, Hegyközes, Hegyköz, Ujlak, Hegyköztótelek, Szalárd, Almásfegyvernek képviselőtestületi gyűlések össze közös megbeszélésre.

A közös gyűlésen dr Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök elnököl, aki bevezető beszédében jelezte, hogy a Katolikus Akció mozgalma a hívők tömegének mély ántudatosításával kell megalapozni, s ehhez legnagyobb ismeret az, mely a keresztény katolikus hitvallás központjában álló szentmiséről ad felvilágosítást. A délelőtti megbeszélés az ismeretadással fog foglalkozni.

Kovács Sándor plébános, ezután bejelentette, hogy az összegyűlt névben Scheffler János püspökhöz üdvözlő táviratot küldött, melyben a hívők munkájára kérte a püspök áldó szavát.

A jelenlevők meleg üdvözlése között állott szóra dr Cziffra Kálmán főispán, ki arról tartott előadást, hogy miért és hogyan kell az egyháztanácsoknak szentmisét hallgatnia. Kiemelte, hogy a szentmise nemcsak emlékezés, hanem valóságos megújulás Krisztus, áldozathozatalának az emberiségért. Ez áldozati drámai nagysághoz méltónak kell lennie a hívők szentmishallgatásának. Az egyháztanácsnak fontos hivatása, hogy az egyházközség háztartási szükségéről, az iskolák és templomok fenntartásáról gondoskodjék, s ezzel egy lelki közösség életének és együttes alkotásának a za-

vartalanágát előmozdítsa. Ezzel a társadalmi élet folytonos javulását szolgálja. Az egyháztanácsi tagok erkölcsi felelőssége tehát igen nagy, s hogy e hivatásukban helytállhassanak, életpéldájukkal és hatniuk kell hívő társaik lelkiállapotának emelésére. A szentmishallgatás komolyságában, Krisztus áldozatának az átérésében is példát kell mutatniuk, de a példa csak akkor hathatós, ha őszinte és minden képmutatás nélkül való.

Dr vitéz Keszthelyi Zoltán kir. közjegyző Kovács Sándor plébános adigai hitbuzgó közéleti tevékenységének méltatásával kezdte felszólalását. Aztán a maga egykorú dunántúli egyházközségi elnöksége idejéből mondott el emlékeztetőket.

Dr Turterebeszi György szatmári kir. törvényszéki bírósági szentmishallgató kisugárzó egyes igazságokról tartott előadást. A közönséget különösen megragadta, mikor a szentmise és az evangélium olvasásának misénészletről szólt. Gyakorlati jogászként állította ki — mondotta — hogy ami tanítások a miserészetekben vannak, azok megtartása az emberek életébe az igazság teljes megvalósítását vinné bele; a büntető jognak egész rendszerét, a köztelmi és kereskedelmi jognak egész érvényességét teljesen felőssé tenné, ha az emberek a szentmisekkel

Közébed és a délutáni gyűlés

Ebédnél a szomszéd községi egyháztanács tagokat a bihari egyházközség látta el, s mindenki nagyon hálás volt a szives vendégszeretetért. Az ebédfejezt és feltálatást ösi keresztény közösséggel a bihari egyházközség aszonyjai és leányai osztottak meg maguk között. A közös ebédnél Bihar község világi előjárósága és más hitelezettek képviselői is részt vettek. Egy-néhány szives köszöntő hangzott el, közük Bereczky unitárius gondnoké is, ki minden felekezet közös szorgosságának fölkelésére látott példaadót a bihari katolikus napban.

Ebéd után az iskola udvarára gyűltek össze a délelőtti megbeszélések közönsége, mely a falu egyéb érdeklődőivel is megnövekedett. A délutáni megbeszélések szentmisét dr Schriffert Béla püspöki vikárius vezette.

Dr Géresy János budapesti gyárigazgató a családnak és családvédésnek a nemzeti életre való nagyfontosságú kihatásairól szólt. Rámutatott a gyermekek számának feltűnő apadására, mely a nemzeti élet elsorvadására vezethet, ha tovább is fog tartani. A munkások, mezőgazdasági napszámások és kisgazdák családjai javára is szükségesnek tartotta a családi pótlékok intézményének rendszeresítését, s az öröklési jog olyan reformját, hogy a gyermekek, vagy keveséggyermekű családok vagyonában a többgyermekű családok részesedjenek. Dr Korompay Károly nyíregyházi főorvos a társadalmi élet keresztényellenes állapotait ostorozta. Kifejtette, hogy az egész gazdasági élet rendszerében mennyire elhatalmasodott a lopás. A munkabérek elvonása, a nyereszkesedés, az ardrágítás mind lopás. Az erkölcsi életet is megfertőzi a parázna-

Apollo Filmszínházban
Gronin a „Réztábla a kapu alatt” világhírű írójának legújabb mesterműve
VIRRASZTÁS

Belvárosi
Kadét szerelem
a leghíjósabb magyar katonavigjáték.

Halálbrigád dráma az idegenlégiből.
Főszereplők: Claudette Colbert, Victor Mc. Lagien, Ronald Colman.
a CASINOBAN Jön! A Noszty fiu esete Tóth arival.

evangéliumi tanítását követnék. Az elnök dr Schriffert Béla mindenik előadásról rövid méltatással szólt, s köszönetet mondott érte az előadókknak. Fölkérésére még Fiedler István püspök mondott összefoglaló megjegyzéseket. Utalt arra, hogy a magyarságnak történelmi tragédiát mindig az ideje elő, mert nem volt vezére. A legmagasabb pontokon is kell vezér, de minden kis családban is vezérnek kell lennie az edes apának. Ezeknek át kell érezniük a vezetettek iránti felelősséget. Legjobbban kell tudniuk hinni, bízni, s legjobban ragaszkodniuk kell a Jézus által adott élettanításokhoz. A szentmisek éhítatában nevelkedett családapák és társadalmi vezetők bizossá teszik egész nemzeti társadalmunk életutját. Minden valóságból ők fognak minket a legjobban kivezetni.

lehet a nemzet szaporaságát elérni. Franciaország is, a régi Réma is folytatott ilyen anyagi megalapozású családpolitikát; semmitse ért vele. Az Istenben való hit, az életben való ez a legnagyobb bizalom az, ami a családok lelkeiben a jövő sorsukról való bizonyosságot megadja. Legyünk Istenben hívő nemzet és nagy nemzet fogunk lenni.

A délutáni előadások már az esti órákba nyúltak bele. Este a közönség a templomba gyülekezett, hol P. Rósch Bertalan kapucinus atya tartott beszédet az oltárszentség, a közönség jelenlévő Krisztus odaadó és önfeláldozásra is kész szeretetéről. A szentbeszéd után körmenet volt, a közönség főutcán ünnepélyesen végigvitte az oltári szentceget. A körmenetet Schriffert Béla vikárius vezette, a résztvevők égő gyertyákkal haladtak a sorban, s az utcák házaí is ki voltak világítva. A megható körmenet a templomba visszatérve, a „Teged Isten dicsőségünk” zsoltárával adott helét a nagy lelki együttérzés szép napjaért.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utána-
zák. Ügyeljen, mert minden
tablettán a „DARMOL”
szóznak és Talsku bevágás-
nak kell lenni. Kimondottan
eredeti csomagban kérje.
DARMOL

Árverési hirdetés

Alulírott városi végrehajtó ezennel közlöm, hogy a nagyváradi fogalmi adóhivatalnál kimutatott forgalmi adóhátalék fejében befoglalt és a városi kórházba becsillított tárgyakra az 1925. évi 600 P. M. rendelet értelmében a 67-69. §. alapján az első árverést 1942. év szeptember hó 28. napján délelőtti 11 órára, a második árverést 1942. év szeptember hó 28. napján délelőtti 11 órára a városi kórházba ezennel kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes tárgyak csak az esetben kerülnek előadásra, ha az árverzők a becsérték harmadnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az tárgyak becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlat első birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérelése esetén a behajtási illeték 50%.

4. A vételár azonnal és készpénzben kell kifizetni.

Nagyvárad, 1942. évi szeptember hó 7. napján.

Mester Mihály, végrehajtó.

További magaslati állásokat foglaltak el a németek a stalingrádi térségben

Novoroszijszk körül még folynak a harcok. Visszavonulásra kényszerítették a japánok Uj-Guineában az előretolt angolász erőt

Berlinből jelentik: (MTI) A Völ. kisser Beobachter: Honvédeink keleten címmel vezércikkben foglalkozik a magyar csapatoknak a keleti arcvonalon véghez vitt teljesítményeivel.

Magyarország történelme — írja — az örök katonai történelme. Magyarországon verték le Európa bolsevizálására irányuló első kísérletet 1919-ben, amely megfelel annak az elvnek, amelylyel szemben most egész Európa harcol. A lap ezután részletesen ismerteti a magyar csapatok hősiességét és teljesítményeit.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról: A véderő főparancsnoksága közli: Novoroszijszk szárazföldi és tengeri erődért vívott súlyos harcokban az ellenségnek okozott rendkívül nagy ember- és veszteségeken kívül eddig 6758 foglyot ejtettünk. A gazdag hadianyagszákmányon kívül 14 páncélost, 90 mindenfajta méretű löveget, egy páncélvonatot és több tehervonatot zsákmányoltunk. Novoroszijszk térségében még folynak a harcok az elkeseredetten védekező ellenséges csoportok ellen. A városról délkeletre fekvő tengerparti úton bombázórepülőgépek mély támadásokat intéztek az ott felvonuló szovjet csoportok ellen. Tereknél az ellenség eredménytelen ellentámadása során 65 páncélost megsemmisítettünk. Német vadászok 27 ellenséges gépet lelőttek. A stalingrádi erődövezetben német csapatok további magaslati állásokat foglaltak el. A szárazföldi haderő harcát erős légikötélek támogatják. A városról délre lévő völgyi hidakat a légierő éjjel-nappal támadja. A keleti arcvonal középső szakaszán csak helyi jellegű harcok folytak. A leningrádi bekerítő arcvonalon több A szovjet légierő szeptember 6-án és 7-én légiharcokban, amelyekben vettek részt, 125 repülőgépet veszített. A légvédelem 40 szovjet gépet lőtt le. Három további gépet a földön pusztítottunk el. Öt repülőgépet nem tért vissza. Észak-Afrikában, valamint Alexandriától délre és a szuezi térségben német harci gépek találatokat értek el ellenséges páncélos és gépjármű összevonásokban. A megszállt nyugati terület és Nyugat-Németország felé történt berepülés során lelőttünk négy brit gépet. A Nagybritannia elleni harcokban a légierő a keddre virradó éjjel nehéz ürméretű bombákkal támadta Kelet-Anglia hadifontosságú berendezéseit.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A véderőfőparancsnokság a stalingrádi harcokról a következőket közli: Német páncélos és gyorskötélek, noha az ellenség ellenállása erős volt, további teret nyertek és elfoglaltak egy támaszponttá kiépített helyiséget. A támadás a város felől északnyugatra is tovább folyik. Német csapatok hét kilométer mély betörést hajtottak végre. Északon a Volga és Don közt az ellenség nagy páncélos erővel indított tehermentesítő támadásait az előnyomuló német gyalogság visszaverte. A bolsevisták

csupán a keleti arcvonal déli szakaszán hétfőn 98 gépet veszítettek.

Buenos Airesből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Newyorki Times moszkvai tudósítója megállapítja, hogy a szovjet egyáltalán nem tekint olyan bizakodással a tél elé, mint az elmúlt esztendőben. A mostani tél sokkal keményebb lesz a bolsevisták, mint ellenfeleik számára. Az a remény, hogy a háborút 1942-ben megnyerhetik, megsemmisült. A szovjet összeomlása biztosítja a győzelmet a tengelyhatalmak számára a szövetségesek felett.

Élénk tüzérségi és járőrtevékenység folyt az egyiptomi arcvonalon

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 834. közleménye: Az egyiptomi arcvonal déli szakaszán élénk tüzérségi és járőrtevékenység folyt. Vadászaink előretolt állásaink felett portyázva, egy ellenséges bombavető alakulatot visszafordulásra kényszerítettek. Német vadászok lelőttek négy ellenséges gépet. Egy ötödik repülőgép a Földközi-tenger közepes része felett pusztult el. A Fekete-tengeren egyik gyorsnaszáduk szeptember hatodikán hajnalban Novoro-

szijzk közelében elsüllyesztett egy szovjet gőzöst.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A moszkvai rádió megállapítja, hogy a keleti arcvonalon a harcok a szovjet haderő számára igen súlyosak. A vörös hadsereg rendelkezik ugyan felszereléssel és technikai segédeszközökkel, de a hiány az értelemben és a technikai felszerelés helyes felhasználásának nem tudásában van. Ezt maga Stalin is többször megállapította.

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Né-

met Távirati Iroda katonai helyről értesül, szeptember 8-án a koradélutáni órákban egy vegyes brit repülőkötelék előre tört Le Havre melletti partvidék ellen. Az azonnal bevetett német elhárítás vadászgépekkel és földi tüzérséggel megakadályozta az ellenséges köteléket erejének kifejtésében, úgy hogy egyes bombavetések csak jelentéktelen károkat okoztak. Makacs légiharc során a német vadászok szét szórták a brit köteléket és a kísérő vadászgépet légi párbajra kényszerítették. 7 perc alatt 8 brit vadászgépet lőttek le, melyek majdnem kivétel nélkül a tengerbe zuhantak. A gépek egyrésze már a levegőben szétmálloit. Brestől nyugatra a tenger felett még egy brit gépet lelőttek. A késő délutáni órákban két brit gép igen nagy magasságban megkísérelte a berepülést a német fölé. Az egyik gépet légiharcban lelőtték. Szeptember 7-re virradó éjszaka, amikor brit bombázók a német birodalom területére igyekeztek behatolni. Beier törzsörömester, a vaskereszt lovagkeresztjének tulajdonosa, egy éjszakai vadászgép vezetője, 20 perc alatt 3 brit bombázót lőtt le. Éjszakai vadászgépek győzelmeink száma ezzel 27-re emelkedett.

Ujabb tért nyertek Uj-Guineában a japánok

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Az ausztráliai főhadiszállás jelenti: Uj-Guineában a japánok támadásukkal és átkaroló műveletükkel tért nyertek és kényszerítették az előretolt angolász csapatokat, hogy visszavonuljanak. Japán repülők 26 légitámadást intéztek Port Moresby ellen.

Roosevelt bejelentette, hogy megtették az előkészületeket a Németország elleni offenzívára

Churchill is nyilatkozott az alsóházban a katonai helyzetről. A dieppei vállalkozást kemény összecsapásnak mondta

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Mint Londonból jelentik, az angol parlament négy heti szünet után ismét összeült.

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint Churchill az alsóházban nyilatkozott a katonai helyzetről. Kijelentette, hogy a szövetségesek hajóvesztései még súlyosak. Megállapította továbbá, hogy egyáltalán nincs ok annak feltételezésére, mintha nem rendelkeznének a győzelem eléréséhez szükséges eszközökkel. A középkeleti és szovjetuniói látogatásával kapcsolatban kijelentette Churchill, hogy az ott elért eredményeket most még titokban tartják, később azonban bebizonyosodik, hogy azok minden fáradságot megértek. Mielőtt Angliát elhagyta, a sivatagi és egyip-

tomi csapatok állapota nem volt kielégítő. Világosan látta, hogy drasztikus változtatásokra van szükség a főparancsnokságban. Auchinleck maga kérte felmentését.

Churchill nyilatkozott ezután a dieppei partraszállási kísérletről és azt kemény összecsapásnak minősítette. Véleménye szerint az ilyen összecsapások a háború folyamán mind gyakoribbak lesznek. Elutasította azt a kívánságot, hogy az angol-

lok dieppei veszteségeiről nyilatkozzék. Beszéde további során azt állította, hogy az Egyesült Államok új kereskedelmi hajótermelése felülmúlja az elsüllyesztettek számát.

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat szerint Churchill keddi beszédében először jelentette ki, hogy a murmanszki és máltai hajókaravánokat súlyos veszteségek érték.

Roosevelt kandaló melletti csevegése

Amszterdamból jelentik: (NTI) Mint a brit hírszolgálat jelenti, — Roosevelt vasárnap esti kandaló melletti csevegésében kijelentette, hogy

a háború az Egyesült Államoknak 1943-ban 43 milliárd dollárba fog kerülni. Kijelentette, hogy tudatában vannak a Földközi-tengeren és Kö-

BUDAPESTI

CZAJA CIRKUSZ

Tekintettel a nagy érdeklődésre. **vasárnap szeptember 13-ig marad**, a Mussolini téren. Előadások: Hétköznap **2 előadás**, délután 4 és este 8 órakor. Vasárnap **3 előadás**, 4, 6 és este 8 órakor Tolongás elkerülése végett, jegylovétel délelőtt 10 órától a cirkusz pénztáránál.

zép-Keleten fenyegető veszélynek, de teljes bizalommal tekintenek a jövő elé.

Az európai hadművelési területen — mondotta — Németország elleni offenzíva a célunk.

Roosevelt biztosította a hallgatókat arról, hogy erre az offenzívára mind az Egyesült Államok, mind Anglia megtette az előkészületeket. A létfenntartási költségek megszüntetéséről a kongresszushoz intézett üzenetére vonatkozólag kijelentette, hogy azonnali akcióra van szükség komoly gazdasági válság megelőzésére.

— Ha még négy, vagy hat hónapig várunk — mondotta — már késő lenne.

Lisszabonból jelentik: (Stefani) Washingtoni jelentés szerint Hull külügyminiszter kijelentette, hogy az ecuadori kormány beleegyezésével az Egyesült Államok katonai táborokat rendezett be a Galapagos-sziget-csoporton. (MTI)

Újabb tengelyállampolgárokat tartóztattak le Braziliában

Buenosairesből jelentik: (Stefani) Newyorkból jelentik, hogy újabb 132 tengelyállampolgárt tartóztattak le. Ezzel Newyorkban 1802 tengelyállampolgárt tartóztattak le. (MTI)

Buenosairesből jelentik: (Stefani) Rio de Janeiróból érkezett jelentés szerint Nelson Rockefeller Braziliába érkezett, hogy összehangolja az amerikai országok gazdasági érdekeit. Küldetését úgy fogják fel, hogy Roosevelt délamériai, elsősorban braziliai főmegbízottja lesz. Ennek tudják be, hogy Vargas újra elrendelte 40 beavatkozásiellenes polgár letartóztatását. (MTI)

Riodejaneiróból jelentik: (OFI) A brazil fővárosban őrizetbe vették a volt integralista párt és a kommunista párt vezető tagját. A letartóztatás elővigyázatosságból történt. Hétfőn reggel a város szívében robbanás történt. (MTI)

Amerikai repülőgépek is résztvettek Rouen bombázásában

Vichy. (MTI) Az OFI jelentik: A Rouen elleni légitámadásról a következő részleteket közlik: A támadást több angol repülőraj hajtotta végre amerikai bombavetőekkel megerősítve. A lakónegyedekre ledobott bombák 140 embert megöltek. A sebesültek száma több mint négyszáz. Az épületekben súlyos károk keletkeztek. A közpórházra hatalmas bomba hullott, amely az egész épületet átfurta, de szerencsére nem robbant fel. A nagy erővel megindított mentési munkálatok még vasárnap is folytak. A város lakossága körében a bombázás annál nagyobb megdöbbenést keltett, mert a bombázott részeken nincs semmiféle katonai célpont.

Washington. (MTI) Az OFI jelentik: A Reuter Iroda jelentése szerint, az Egyesült Államok visszatámasztotta a francia kormány tiltakozását a megszállott területű Franciaország városainak amerikai repülőgépekkel való bombázása tárgyában.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Tömeges zavargások voltak Észak-Irország több helyén

A rendőrség sok fegyvert és löszert foglalt le

Lisszabon. (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Észak-Irország több helyén tömeges zavargásokra került sor. A rendőrség folytatta a házkutatásokat és ennek során sok fegyvert és löszert foglalt le. Belfast városágos katonai táborhoz hasonlít. A hivatalos közlések szerint a katonaság ura a helyzetnek, megállapítják ugyanakkor azonban, hogy az incidensek még korántsem értek véget.

Lisszabon. (MTI) A Stefani jelentik: Irországban tovább tartanak helyenként a véres zavargások és tüntetések. Az írek nemzeti dalokat énekelve felvonulás közben követelték Irország felszabadítását. Az ír köztársasági parlament felhívással fordult az ír néphez, amelyben felkérésre hívja fel és az Angliával való nyílt összeütközés lehetőségéről be-

szél. Clady helységben összeütközés volt az ír köztársasági tábor emberei és a rendőrök közt. Egy ember meghalt, kettő megsebesült.

Stockholm. (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Washingtoni jelentés szerint az írországi hatóságoknak a katolikus nacionalisták ellen elkövetett erőszakosságait ir körökben elítélik. Idéznek egy ír püspök részéről kiadott pásztorlevelet, amely elítéli, hogy Belfastban a rendőrök 1939. szeptember óta gyakran éjszaka törtek be az ír polgárok házaiba és a katolikus lakossággal, a nőkkel és gyermekekkel szemben is fegyverüket használták. Tömegesen tartóztatják le az ír katolikusokat és éjszakai kihallgatásoknak vetik alá őket, gyakran pedig éheztetéssel csikarják ki vallomásukat.

Műsoros estet rendezett a bihar-püspöki Vöröskeresztes Nőegylet MAV csoportja

A Vöröskereszt javára fordítják az előadás tiszta jövedelmét

Nagyvárad Vasárnap este rendezte meg a Vöröskereszt Nőegylet MAV csoportja Biharpüspökiben műsoros estjét a Vöröskereszt javára. A szépen sikerült ünnepi megnyilatkozást nagy közönség hallgatta végig.

Bevezetőképpen a nagyváradi Turul MAV zenekar a Himnuszot játszotta el, utána Csintalan György államfőnök mondott ünnepi beszédet. Beszédében visszaemlékezett a két évtizedes megszállás szenvedéseire, visszaidézte azokat a pillanatokat, amikor a rabságban élő magyarok meghallották a rádió hullámain keresztül az örömhírt. Méltatta a magyar honvédség felszabadító bevonulását és megemlékezett a mai dicsőséges harcokról. Csintalan György államfőnök beszédét az egybegyűlt közönség nagy lelkesedéssel fogadta. Az ünnepi beszéd után a biharpüspökii MAV férfiak zenekari kísérettel elénekelték a székely himnuszot, majd egy férfi szavalókórus a Magyar Híszkegyet

adta elő. Futó Olga nagy sikerrel szavalta el Gyóni Géza: Magyar szszony írja című gyönyörű versét.

Biró Marika szépen énekelte a Panni című háborús dalt, Dabolczy Lajosné zongorakísérettel. Magyar táncok következtek ezután, majd a szünet után Brahms magyar táncát adták elő Futó Olga és Csintalan Mircike. Seress Kálmán mély átérzéssel szavalta el Gyóni Géza: Csak egy éjszakára című közismert versét. Saját szerzeményeket adták elő nagy sikerrel ezután Tanay Papi, Tóbiásné, és Balajthy András. Sokat nevetett a közönség Biró Lajos Lali bá' alakításán. Az Iglói diákokból következtek ezután részletek és magyar dalokat énekeltek Cziffra Nusi, Biró Marika, Futó Olga és Balajthy András. A táncokat Akkurátni Mimike tanította be nagyon ügyesen.

A műsor után tánc volt a késő éjjeli órákig.

Gazdag gyűjtemények felsorakoztatásával várja Nagyvárad közönségét az éremkiállítás

Megelvenedik a történelem a kiállított pénzérmékben

Nagyvárad. Saját tud. A felszabadulás utáni ünnepes alkalom miatt csak most térünk ki a város háza kis tanácstermében szeptember 6-án megnyílt, dr. Soós István polgármester támogatásával, az Országos Nemzetvédelmi Szövetség nagyváradi és biharmegyei szervezete által, városunk történelmi múltjával kapcsolatos éremészeti emlékekből rendezett érdekes kiállítás ismertetésére.

A kiállított anyag nem terjedelmes, de szerencsés kézzel és alapos hozzá-

értéssel történt összeválogatása éppen ezért teszi általános érdekűvé, áttekinthetővé és tanulságossá.

A kiállítás három kor éremészeti anyagát ragadja ki, ennek a három kornak pénzügyi viszonyaira és a magyar pénzverés fejlődésére vonatkozólag nyújt értékes és a laikus érdeklődő emlékében is maradandó adatokat.

A három részben kiállított régipénzek első, kiscsi csoportja bemutatja a Nagyváradot alapító Szent László uralkodása alatt (1077—1095) vert ma-

gyar pénzek minden változatát és a szemléltető könnyen rögzíthető a magyar ember általános műveltségéhez is szükséges adatot, hogy Szent László csak dénár elnevezésű, kisebb alakú ezüst pénzeket vertett.

A Szent László tiszteletével kapcsolatos érem-veretek csoportja után az ennek a tiszteletnek általánosításában oly nagy szerepű Nagy Lajos (1342—1382) királyunk pénzeit tartalmazza még az első tárló. Itt láthatjuk, hogy a már évszázadokkal ezelőtt is folyamatosan volt értékelődésük folytán a dénár elnevezésű pénznem mértékében mekkorát csökkent és megismerjük az Anjou-házból származó uralkodóink által hazánkban meghonosított két újabb pénznemet: az aranyforintot és a széles garast.

A harmadik, mennyiségileg legnagyobb, két tárlót betöltő csoport Nagyváradnak a török hódoltság alól való felszabadulása, az 1602 körüli időszakra vonatkozik. Ezt a kort már a pénznamek nagy változatosága jellemzi. Érdekesen és személynőben van bemutatva, hogy abban az időben Nagyváradon és környékén milyen idegen veretű pénzek voltak tényleges forgásban a török megszállás alatt álló és az az alól mentes területen.

Különös érdekességet kölcsönöz a kiállításnak az, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum mezeitől, értékelve a kiállítás gyakorlati jelentőségét, kivételesen eltekintett álláspontjától és az eddig gyűjteményéből ezúttal először kiadta a kiállítás teljeséig tárolásához szükséges anyagot vidéken rendezett kiállítás rendelkezésére.

A kiállítás a város háza kis tanácstermében hétköznapokon délután 3—7 óráig, és ünnepnapokon délután 11—1 óra között díjtalanul tekinthető meg.

Gyömmel kell megállapítanunk, hogy a Nemzetvédelmi Kereszteseknek az Országos Nemzetvédelmi Szövetség elnevezése alatt működő tábora helyesen értelmezni a nemzetvédelmet és nem csak hangzatos szövegekkel, hanem gyakorlatilag és a magyar élet minden területén, — vallási, szociális és kulturális téren is keresi a lehetőségeket, hogy a magyar élet színvonalának emelésében közreműködhesen.

Tovább súlyosbodik a helyzet Indiában

Bangkokból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Indiából érkező hírek szerint a helyzet tovább súlyosbodik. A tüntetések egymást érik Kalkuttában a tömeg megtámadta a rendőrséget és kiszabadította a rongálás miatt letartóztatott két munkást. A rendőrség és a segítségül hívott katonaság lögyverést használt. Bombayban katonaságnak kellett szétzórni egy tüntető csoportot, amely a kormányzószéki palota felé tartott. Ennek során sok tüntető és számos rendőr is megsebesült. Egy nőt, aki a tömeg előtt a zászlót vitte, letartóztattak. Később a tömeg a nőt kiszabadította és a zászlót kitűzte egy házra. A rendőrség a házat körülvette és a ház lakóit letartóztatta. Bengáliában is kiújultak a zavargások több halottal és sebesüléssel érkező jelentés.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Washingtoni jelentés szerint Roosevelt és több bizalmas tanácsadója a pénzhigulás és drágulás leküzdésének módjait tanulmányozza.

Magyar Lapok-ot
Kávéházakban és vendéglőkben kérje

„Magyarország egész kiváló módon járul hozzá a tengelyhatalmak hadviseléséhez“

Funk német birodalmi gazdasági miniszter válasza a magyar pénzügyminiszter pohárköszöntőjére. A Kormányzó kihallgatáson fogadta a német minisztert

A Kormányzó Ur Öfömlétsége vasárnap déli fél 12 órakor Gödöllőn kihallgatáson fogadta Walter Funk birodalmi gazdasági minisztert. A kihallgatás után a miniszter bemutatta kíséretének tagjait.

(MTI). Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter dr. Walter Funk birodalmi gazdasági miniszter tiszteletére hétfőn este a Gellért-szálló külön termében estebédet adott, amelyen megleghangú pohárköszöntők hangzottak el. A magyar pénzügyminiszter a többi között ezeket mondta német nyelvű pohárköszöntőjében.

Birodalmi Miniszter Ur! A mi kir. kormány nevében a legszívveljesebben üdvözlöm Nagyméltóságodat. Öszinte csodálattal szemléljük páratlan teljesítményeit a német háborús gazdálkodásban, amely Nagyméltóságod céltudatos és szakértő vezetése alatt biztosítja a német véderő hősiességét, döntő harcának anyagi alapjait. Mint Nagyméltóságod személyesen is meggyőződhetett róla, a jobb és igazságosabb jövőért vívott küzdelemben Magyarország katonai és gazdasági téren teljes mértékben hozzájárul a közös ügyhez. Különös örömmre szolgál, hogy Nagyméltóságoddal a mostani döntő időkben eszmecsere folytatható, amely eszmecsere bizonyára termékenyítőleg hat majd országaink gazdasági kapcsolataira. A német-magyar viszony kiváló példája a politikai és gazdasági élet egymásra hatásának. Ebben a szellemben emelem poharam a Führer és birodalmi kancellár egészségére, a szövetséges Német Birodalom nagyságára és Nagyméltóságod személyes jólétére.

Magyarország helyesen és idejében felismerte küldetését

Walter Funk birodalmi miniszter válaszában a többi közt ezeket mondta:

Ma, amikor a magyar csapatok a német csapatokkal együtt kiváló vitézséggel küzdenek a bolsevista pusztítás hatalma ellen, a németiség szíve különös melegséggel érez Magyarországnak ezt a küzdelmét Németországban mindenütt a legszívveljesebb együttérzéssel fogadják és maga a Führer is ismételtelen kifejezést adott ennek a meggyőződésének. Eljöttem. Önökhöz, hogy bizonyosságot tegyek Magyarországnak iránt érzett barátságomról és arról a tiszteletéről, amellyel Magyarország Főmlétségi Kormányzója iránt viseltem, ahit sok év óta

van szerencsém ismerni, de eljöttem Önökhöz azért is, hogy biztosítsam Önöket arról, hogy Magyarország egész kiváló módon járult hozzá a tengelyhatalmak és szövetségeseik hadviseléséhez. Magyarország, mint európai gazdasági tényező, helyesen és idejében felismerte küldetését. Magyarország kormányának vezetése alatt tudatában van annak, hogy gazdasági struktúrája az új Európában más lesz, mint a régiében volt. Ezrel a ténnyel már céltudatos intézkedésekkel messzemenőleg számoltak is... Ezt különösképp elismerjük mi is, akik külkereskedelmünkben azt valljuk, hogy külkereskedelmi politikánkból Németország szomszédaira is előnynek kell származni. Nekünk magunknak is alapvető érdekünk, hogy kereskedelmi partnereinknek is sora legyen és nálunk is megtegyék azokat az intézkedéseket, amelyek mi a jövő szempontjából he-

lyesnek és fontosnak tartunk. Ebből a szempontból Magyarország — le kell itt szegednem — példát szolgáltatott.

Magyarország gazdasági szerepe a jövőben még nagyobb és fontosabb lesz

Magyarország gazdasági szerepe a jövőben márcsak azért is nagyobb és fontosabb lesz, mert az a folyam, amely átszeli a szép ország fővárosát, sorsdöntő jelentőségű folyam. Németország és Délkelet-Európának. Nekünk bizonyos folyamatokat a jövőben fékezniük kell és új közös feladatokra kell elszánnunk magunkat, hogy elérhessük Európa produktív erőinek nagyobb kifejtését. Legyenek meggyőződve róla, hogy

Wesselényi Miklós az elsők között volt, aki a sokat szenvedett magyar nép ügyét magáévá tette

Szinyey-Merse miniszter avató beszéde a zilahi Wesselényi-szobor visszaállítási ünnepségen

Zilahról jelentik: (MTI). Zilah ősi városának országos ünnepség keretében a magyar soroközösség és együtvértartozás jegyében helyezte vissza Wesselényi Miklós báró szobrát, amelyet 1936-ban leromboltak a mezezőllők. A szobor bronzalakjait éveken át őrizte a város magyarsága. Fadrusz János remekművét a honvédség bevonulásának két éves évfordulóján állították vissza. Megjelent az ünnepségen Szinyey-Merse Jenő vallás- és közoktatási miniszter, valamint Tasnády-Nagy András, a képviselőház elnöke is. A szobor visszaállításának ünnepsége délelőtt 11 órakor kezdődött a Kossuth Lajos-téren. A lélekemelő ünnepség a Hiszekegy hangjaival kezdődött. Gazda Endre alispán rövid beszéde után a vallás- és közoktatási miniszter mondott avatóbeszédet.

— Midőn Fadrusz János remekét újra talpraállítjuk és visszaadjuk Zilah városának — mondotta — Szilagy vármegyének a Tuhutum Hágda hegységnek és egyben egész Magyarországnak nemcsak kötelességet teljesítünk, hanem lelkiünkben is felépítjük Wesselényi szobrát. Az a férfi, akit hősi patriotának csufoltak ellenfelei száz esztendővel ezelőtt, meggyőzőleg megértette és a örök magyarság igéjét hirdette. Wesselényi Miklós báró kulturpolitikus is volt. Zilah gimnáziumában főgondnoki tisztséget vállalt. Példaszerű módon gondozta ennek az ősi iskolának ügyeit. Előharcosa volt az országgyűlésnek, a magyar ügynek. Mindegyik ott harcolt, ahol veszélyben forgott a magyar élet. A pesti árvíz alkalmával ő volt a híres árvízi hajós, aki szembe mert szállni az elemekkel. Wesselényi báró az elsők között volt, aki a sokat szenvedett magyar nép ügye mellé állt. A magyar főúr egy sorban kaszált jobbágyaival. Bátran kiállt a jobbágyok szabadsága és igazsága mellett. Kiállt a megyegyűlésen, az országgyűlésen, szóban és írásban és minden helyen. Ezt a férfiút a férfikor teljében megrendítő csapás érte. Megvakult és vakon is tisztán látott. Mindezeket kötelességemnek tartom feleleveníteni a szobor új leleplezése alkalmával. Művei, sajnosa, ma már nem kaphatók. Ép ezért rövidesen közre kívánom bocsátani válogatott műveit. Eljér az ő uemes emléke lelkünkben. Wesselényi egykor szívembe zárta Zilahot, s most a nyissantok meg szíveteiket előtte. Wesselényi életében az igazság bajnoka volt. Tűzet gyújtok most Wesselényi igazságának és boldogan adom át Wesselényi Miklós báró szobrát Zilah városának és az egész magyarságnak.

A miniszter beszédét gyakran szakította félbe az éljenzés és a végén is lelkes éljenzés követte. Liszt Ferenc ünnepi dalának elnéklése után Kiss Ferenc. Nemzeti Színház örökös tagja szavaltta el vitéz Somogyvári Gyula ünnepi ódáját, majd Solymos Károly polgármester város nevében rövid beszéd kíséretében átvete az ujonnan felállított szobrot, majd a Szózat eléneklé-

Uj üzlet! Megnyílt!
Élő Vilmosné
női divatruüzlete
Rákóczi-út 13.
Női fehérneműk, harisnyák, gallérok

azokat a megbeszéléseket, amelyekről Önök teljes megértést várnak, abban a barátságos szellemben folytatjuk, amely megfelel országaink és népünk hagyományos barátságának. Hymádon itteni látogatásomat szép és személyes feladatnak tekintem. Továbbfolytatása ez annak a munkának, amely számunkra szövetséges hadseregeink valóságos történelmi fejeváltásán folytán adódnak. Emelem poharam a nagy és vitéz hadseregeink és a Kormányzó Ur Öfömlétsége egészségére. Köszönetet mondok a magyar kormány tagjainak, akik lehetővé tették számomra, hogy országuk fővárosában szép napokat tölthessek. Köszönetet mondok főleg Reményi-Schneller Lajos Öfömlétsége látogatásomra vonatkozó meghívásáért, kívánva neki teljes sikert hivatalában, amelyet még vesesen még hosszú évekig nemzete javára, biztosítva a magyar népnak a nagy és boldogabb jövőjét.

Willkie kihallgatáson volt a török külügy-miniszternél

Ankarából jelentik: (MTI) Az OFI jelentik: Menemendzsoglu török külügy-miniszter és Willkie, Roosevelt különmegbízottja, kedden délelőtt Ankarában két és egynegyed óra hosszat tárgyalogozott. A megbeszélés tartalmáról semmiféle közlést nem adtak.

Ankarából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Az amerikai nagykövetségen Willkie fogadta a sajtó képviselőit és többek között kijelentette, hogy felfogása szerint a gyakran emlegetett második arcvonat már meg van és pedig Észak-Afrikában. Kijelentette, hogy nem hozott írásbeli üzenetet Törökország számára.

Ankarából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: Kairói jelentés szerint a kairó-alexandriai vonalon egy löszerszállító vonat felrobbant. Valószínűleg tartják, hogy rombolás idézte elő a szerencsétlenséget. A hatóságok megindították a vizsgálatot.

Hatóságilag kijelölt tankönyvüzlet

Az összes állami és felekezeti iskolák számára

tankönyvek és írószerek

zsoltárok, bibliák, iskolai és egyházi nyomtatványok állandó raktára.

Kádár György „Levente” könyv és papirkereskedésében, Teleki-utca 2. Telefon: 26-65.

Dúsan felszerelt kölcsönkönyvtár, szépirodalmi, ifjúsági és kötelező iskolai olvasmányokkal.

„Művészet vagy giccs“

Vasárnapi számunkban egy kis cikk jelent meg „Művészet vagy giccs“ címen M. Fodor Viola tollából. A cikkre, amely írója szerint sem akart komoly magátlapításokat leszűrni, válasz érkezett. A választ M. Fodor Viola megjegyzéseivel együtt közöljük. (Szerk.)

Kedves M. Fodor Viola!

Engedje meg, hogy — ha már nagyon helyesen — felvetette éppen városunkban a címbe foglalt gondolatot, én mondjam el a maga véleményét a kérdéstről. Biztos vagyok benne, hogy amit mondani fogok, az az a maga finom és jól ítélő ízlése azonosítja magát és ezáltal nem fog „harsogó kacagásba fullni“ és nem lesz meddő és döntetlen a szellemi torna.

Azt veti föl cikkében, hogy a közönségnek nevezett nagy tömeg ízlése más, mint az irodalmi és művészi körök szűk szellemi elitjének ízlése. A számbeli többségnek van igazsága, vagy a számbeli kisebbségnek.

Nagy és maradandó dolgokat mindig a számbeli kisebbség vitt véghez. A kereszténységet 12 apostol hirdette csak, az akkori kortársak „ízlésnek“ gyökeres ellene mondásával. Mikor 306 évvel ezelőtt Corneille Cid-jét előadták, olyan vihar támadt körülötte, mint 1821-ben Hugo Viktor Hernani-csataján. Öreg akadémikusok szidták a darabot egy rosszul hallott szó miatt. Daudet és Gounod feje fölött minősíthetetlen kifejezéseket vágtak egymáshoz az emberek. Racine Phedrájának bemutatójára egy hercegnő összevásárolta a jegyeket, hogy üres ház előtt fusson a darab, míg az ő középszerű lakáj-írójával iratott Phedrájának „hatalmas közönség-sikere“ volt. De ki beszél ma már a lakáj Pradon nevű Phedrájáról, míg a legyőzött Párizsban Giraudoux Racine tanulmányát hihetetlen gyorsan szétkapkodják. Lehetne ezt az irodalmi példákkel folyó bizonyítást oldalakon folytatni. Ugyis olyan dolgokat mondanék, amelyek közismertek. És ugye a tétel sem szorul már bizonyításra: nagy és maradandó dolgokat mindig a számbeli kisebbség vitt véghez.

A költészetet is megpendíti cikkében. Elmesélék itt magának egy egészen újkeletű esetet, mely középsztyánk jobb köreiből történt. Nagy társaság ült együtt és egy fiatal asszonyka és idősebb úr között Adyra terelődött a szó. Az idősebb úr borzalmasan letaglózta a „züllött, jellemtelen, zsidóbérenc Adyt.“ Kétségtelen, hogy valaha is kinyitotta az irodalmi és művészi tájékozottságával kérkedő úr Ady valamelyik kötetét. Vagy olvasott-e komoly tanulmányt a magyar sorskérdéseket mélyen látó költőről. A tájékozatlanság gyermeki tehetetlensége verdesi pókhálós szárnyait középsztyánk köreiből. Pathó Pál úr még mindig a huszas éveknél tartanak, amikor Ady vitatkozni lehetett. Ma már nem vitat-

koznak rajta. Bevésik a székesfehérvári katedrális falába, a nemzet hősi halottainak emlékművébe ennek a „züllött zsidóbérencnek“ szavait: „Be szép ilyen végzetes néppel ugyanannak tudni magunkat.“

Pathó Pál úr még eltiúnnak, nyomtalanabban mint a lakáj-Pradon, Ady pedig halála óta egyre nő. „Morognak a vénnek“ — legyintünk Adyval s hozzátesszük: „Bizzátok ezt az ifjú magyarokra.“ Ne féljenek a vénnek. Nem a „züllést“ és „zsidóbérencdést“ fogják az ifjú magyarok Adytól eltanulni, hanem a magyar nép őszinte, reális ismeretét és szeretetét. Amire az ő cigányzenés „Liedertafel“ lelkük képtelen.

Hát persze, majdnem elfelejtettem. Itt van a cigányzene-kérdés is. Amennyi gerinces, férfias akaratot a cigányok kimuzsikáltak úgy nevezett magyar zenéjükkel egy évszázad alatt a magyar középsztyából, az azal már rég jobb nyomba lehetett volna terelni népünk fájó életének szekerét. Nem tudom, milyen járatos lehetett az idézett valaki a zene hazájában, ha Beethovenról ládaszegezés jutott eszébe. És nem tudom, mit érthetett ez a valaki „úgy nevezett klasszikus zene“ alatt. Biztosan Beethoven. Hagyjuk mi csak őt a rádióval cigánymuzsika imádatban. Csak az az érdekes, hogy ezek a fránya németek is ezt az érthetetlen Kodály muzsikát fogják most Berlinben előadni, ahelyett, hogy kivinnék hat havi körútra kutyabagosi Rätz Peti teljes zenekarát, a bögössel.

Valljuk be mindketen: igazsága van Németh Lászlónak, amikor azt mondta Kolozsvár felszabadult ifjainak: „Fiúk! Kisebbségből — kisebbségbe!“ Az érték mindig számbeli kisebbséget jelent. A tömeg hullámszik és sodródik. A számbeli kisebbség ke-

mény parancsa: erejét elpazarolni a tömeg irányítására. A mai élet, még a vezetésre hivatott középsztya élete is, tömeg-élet. A számbeli kisebbségnek, a szellem emberének hivatása az őrtoronyé. Bármilyen nagy és zavaros a tenger, ő szilárdan és messzire világít. S a hajók lassan, hálával fordulnak a fénycsóva útjára. Városunkban az őrtornyoknak nagy kötelessége van: a kisebbség ízlését, az őrtorony fényét láthatóvá tenni. S akkor nem baj, ha morajlik és zavaros a tömeg-tenger. A hajók mégis csak a fénycsóva útjára fordulnak.

TÁTRAY BARNABÁS.

Nagyon örülök Tátray Barnabás levelének, noha írásából úgy érzem, mintha nem nyíltan ugyan, de fel-tételeznék, hogy ebben a kérdésben a vitát komolyan is meddőnek és eldönthetetlennek tartanám. Holotti véleményünk tökéletesen egyezik, mintahogyan az ellenkezője árusítás lenne az irodalommal és művészettel szemben mindenki részéről, aki bármilyen formában kapcsolatban van vele s akár a legszerényebb munkásként is szolgálatába szegődött.

Hogy ezt cikkemben nem mondtam ki s a „szellemi tornát“ eldöntetlennek nyilvánítottam, az csupán a cikk természetéből következett, melynek előrebocsátottan nem komoly irodalmi probléma fölvetése és megoldása volt a célja, hanem csupán, — hogy úgy mondjam — keretül szolgált a csattanóhoz, mely viszont csak mosolyfakasztásra tartott igényt. Hogy levélíró a maga dícséretreméltó irodalmi és művészi érzékenységgel a cikket ezen túlmenően fogta fel, annak örvendek, mert így elmondja a nyilvánosság előtt azt, amit én a cikkben — újra ismétlem — annak természeténél fogva nem mondhattam el, bármennyire helyes, időszzerű és e szűk körben mindannyiunk véleményével megegyező. (M. F. V.)

Karnagyai tanfolyam Budapesten

A Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetsége karnagyai számára a Zene-művészeti főiskolán két hetes továbbképző tanfolyamot rendezett a tanfolyam vezetője Bárdos Lajos főiskolai tanár, a Koronázó templom karnagya, előadói pedig dr. Werner Alajos Vésárhely, Zoltán és Forray Miklós főiskolai tanárok, dr. Baránszky Gyula miniszteri tanácsos és Péter József székesfehérvári tanítóképző tanár voltak.

Kodály Zoltán, a világhíres magyar zeneszerző is meglátogatta a tanfolyamot: és harmadfél óras előadásban vallotta, hogy melyek a magyar karnaké-terek kötelességei s hogy mit vár nemzetét szempontból a jövő magyar karvezetőitől.

A délutánok és esték várcsúzással, hangversenyek hallgatásával teltek el. A külső program irányítását és vezetését Borsy István dalosszövetségi titkár látta el példás ügybuzgalommal. A tanfolyam záróünnepségén a hallgatók tizenegy remekbeszabott számot vezényeltek, mintaszzerű felkészültséggel. A tanfolyam mérlege: két, kemény mun-

kában eltöltött hét után, az új magyar kórusművészetnek 36 új apostola hagyta el tettekreken a Zeneművészeti Főiskola gyönyörű épületét. Jelszavunk: harc az ősi magyar népdalszín-ten és klasszikus polifónián keresztül a szebb, tökéletesebb és magyarabb Magyarországiért. A hallgatók buzgó, odaadó fáradozását művészi kivitelű cklevéllal jutalmazta a Szövetség.

Nagyváradról András Ede okl. egy. házkarnagy, zenetanár vett részt a tanfolyamon.

Meghalt Szilágyi László

Néhány napos betegség után váratlanul meghalt vasárnap este Szilágyi László, az utolsó két évtized egyik leg-többet szereplő operettszerzője. A tehetséges színpadi szerző nevéhez sok siker fűződik. A budai Várszínházban mutatták be első operettjét, amelynek címe A kék postakocsi volt, amelyet követett a Levendula és a Régi Budapest a Király Színházban. Ezután minden esztendőben szerepelt Szilágyi László az operettszínpadon, darabjai közül sok többször előadást ért el. A Csókos asszony, Muzsikás Ferko, Aranyhattyú, Miss Amerika, Diák-sze-relem, Zsákbamacska, Én és a kis-öcsém, majd az Erzsébet, a Tokaji aszu, Gyergyói bál és a Vén diófa ci-

Szabó Imre
hatóságilag kijelölt
bőrelosztó
Szent János-utca 6 alatt megnyílt.

mű daljátékai, amelyeknek Huszka Jenő írta a zenéjét. Ugyancsak a kiváló zeneszerzővel fejezte be új szövegköté-nyét: a Mária főhadnagy című operet-tet, amelyet egy hét múlva mutat be a Fővárosi Operettszínház, ennek bemu-tatóját már nem érte meg.

Nemrég szövődmenyes influenza tá-madta meg Szilágyi Lászlót, aki a Ba-latonon nyaralt. Mikor láza csillapo-dott, Budapestre hozták, itt súlyosbo-dott állapota, agyhártyagyulladás lé-pett fel. Vasárnap este 44 éves korá-ban halt meg. Halála nagy részvétet keltett a színházi világban, amelynek népszerű, rokonszenves tagja volt az elhunyt színpadi szerző.

Kiknek a fellebvézéseit tárgyalja a felszólamlási bizottság csütörtökön

Az I. számú adófelszólamlási bizottság 1942. szeptember 10-én délután fél 3 órakor a városháza I. em. 15. sz. szobá-ban a következő adófellebvézéseket tár-gyalja: Epstein Béla Szilágyi Dezső-u. 30, Fuchs Ernő Szaniszló-u. 8, Klein Mihály Rimanóczy-u. 10, Grünfeld Mi-hály Ezredévi Emléktér 30, Kanizsai József, Frangepán-u. 33. özv. Taub Sá-muelné Francia-u. 4, Izrael Izsák Tom-pa Mihály-u. 19, Fleischer Miklós Szent János-u. 70, özv. Weisz Jenőné Szent János-u. 2, Grünbaum Henrikné Rákó-czi-ut 12, Berger Jakab Tompa Mihály-u. 63, Elekes András Berkovits Ferenc-u. 42, Nánási Géza Ghillányi-ut 16, Mé-száros Imre és neje Csengeri-u. 19, Do-bos Gizella Rimanóczy-u. 14, Róth Mik-lós Lakatos-u. 11, Fried Sándor Bunyitay-liget 10-a, Rosenfeld Hermann Sza-roveszky-u. 46, Steiner Sándor Pál-u. 13, Goldstein Béláné Gerliczy-u. 11, Moskovits Dezsőné sz. Trattner Ilona Horthy Miklós-út 39, Novák Istvánné Csengeri-u. 33, Komlós Tibor Hitler Adolf-u. 26, Karácsonyi Sándor dr. Berkovits Ferenc-u. 55, Macalik Alfréd Rimanóczy-u. 4, Schreier Orbánné Ber-kovits Ferenc-u. 13, Indig László Kál-vária-u. 5-a, Molnár János Koppány-u. 12, Fischer Ervinné sz. Szalay Stefánia Szaniszló-u. 19, Balogh Árpádné szül. Luncsik Erzsébet Francia-u. 5, Gold-stein Miklós Ghillányi-u. 4, Kövesdy Sándor Francia-u. 33, özv. Kaufmann Lajosné Sal Ferenc-u. 14, özv. Miklós Jánosné Szent János-u. 15, özv. Berger Sándorné Szilágyi Dezső-u. 27, dr. Lef-kovits Lipót orvos gr. Ciano-u. 10, Ber-kó Arthurné Endrődy Sándor-u. 1, Drimba Demeter László Ferenc-u. 33, Klein Sámuel Ghillányi-u. 51, Kéri Mi-hály gr. Ciano-u. 7, Glück József Szé-chenyi-tér 8, Perl Géza Ribbentrop-u. 32, Oláh Sándor Kálvária-u. 136, Waid-mann Ernő Széchenyi-tér 1, Palmer Vilmos Szaniszló-u. 50, Várady Kál-mán Irinyi József-u. 6s szám.

Nagyvárad, 1942. szeptember 5.
Sándor Géza,
az I. számú adófelszólamlási bizottság elnöke.

VILLAMOS KALAUZOK ÉRTE-KEZLETE. 10-én, csütörtök este fél 11 órakor a villamos kalauzoknak érte-közletük lesz a Nemzeti Munkaköz-pont székházában. Felkérünk minden öntudatos kalauz bajtársat, hogy a saját érdekében feltétlenül jelenjen meg.

Minden nép és középiskola **tankönyveit** bizalommal vásárolja „**Órszem**“ könyvkereskedésben Szilágyi Dezső-utca 1. szám. Színház mögött.

Tanszerek, írószerek, iskolai nyomtatványok teljes raktára. Telefon 10-77

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

KÖZGYŰLÉST TART A BIHAR EGYLET. A Magyar Turista Egyesület nagyváradai osztálya, a Bihar Egylet folyó hó 13-án, vasárnap délelőtt 12 órakor tartja rendes évi közgyűlést a Vármegyeháza tanácstermében (Széchenyi-téri kapu, I. em.). Az elnökség kéri a tagokat, hogy a fontos tárgysorozatra való tekintettel a gyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg. A közgyűlést megelőzően délelőtt 11 órakor, szintén a Vármegyeháza tanácstermében, választmányi gyűlés lesz, melyen a tisztikari és választmányi tagok megjelenésére feltétlenül számít az elnökség.

Esküvő. Pál Ica és Bács Gyula f. hó 10-én reggel fél 9 órakor tartják esküvőjüket a Szentlélek plébánia templomban. Minden külön értesítés helyett.

A „BAROSS SZÖVETSÉG”-BE tömörült Keresztény Nagy- és Kistextilészek Szakosztálya legközelebbi ülését folyó hó 10-én este 7 órakor tartja meg a Szövetség hivatalos helyiségében (Rákóczi-út 12., III. em.). Az ülésnek tekintettel a kiszöbön levő őszi és közeledő téli időnyre, igen fontos tárgyai lesznek és így a szakosztály minden tagjának megjelenése feltétlenül kívánatos. Az elnökség.

Az Erdélyrészi Hangya 10.000 pengő értékű téli ruhaneműt adományozott katonáink számára. Az ország minden részében páratlanul szép eredményt elért téliruha gyűjtési akció munkájához az Erdélyrészi Hangya kolozsvári, marosvásárhelyi, sepsiszentgyörgyi, székelyudvarhelyi kirendeltségei, valamint dési áruháza révén összesen 10.000 pengő értékű téli ruhanemű adományozásával járult hozzá.

Helyszűke miatt holnapi számunkban hozzuk a löverseny második napjának eredményét.

A VILAMOSMŰ ALKALMAZOTTAINAK GYŰLÉSE. Felkérjük a villamosműnél dolgozó összes alkalmazottakat, hogy f. hó 11-én, pénteken este fél 7 órakor tartandó értekezletre a Nemzeti Munkaközpont székékházában, a Munkásokonban mindannyian szíveskedjenek megjelenni.

Temetés. Szépkuthy Ede ny. főjegyző, földbirtokos 68 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön lesz a Haller kápolnából. (Erdélyi „Concordia”).

Felakasztotta magát egy idős asszony, Nagyvárad. Saját tud. Jelentették a rendőrség központi ügyeletének, hogy **Barta Józsefné** 61 éves, Mátyás király-út 128. sz. alatti lakos lakásának ajtófélfájára enkorzsineggel felakasztotta magát és meghalt. Azonnal rendőri bizottság szállt ki a helyszínre és megejtette a hullaemléket. Az életunt asszony tettenek oka ismeretlen. A nagyváradai ügyészség ma délelben kiadta a temetési engedélyt.

Ötven pengő büntetést kapott a halállal fenyegető Blága Demeter, Nagyvárad. Saját tud. Hónapokkal ezelőtt történt, hogy **Blága Demeter** megöléssel fenyegette egyik lakóját, **Deák Juliát.** Az ügynek folytatásaképpen került ma az érdekes eset a nagyváradai törvényszék **Váradai tanácsa** elé. A főtárgyalás és a nyomozás adatai alapján a törvényszék közszend elleni kihágásban mondta ki hűnösnek **Blága Demetert** és 50 pengő pénzbüntetéssel sújtotta. Az ítélet jogerős.

A BAROSS SZÖVETSÉGBE tömörült liszt- és terménykereskedők szakosztálya folyó hó 10-én csütörtök este 7 órai kezdettel fontos szakmabeli ügyben ülést tart, ez úton kérjük a szakosztály tagokat, hogy saját érdekében pontosan megjelenjenek az ülésükre. **Elnökség.**

Modern **BUTOR** olcsón kapható **MEZEINÉL**
 Szabadság-utca 12. és Szacsavay-utca 48. Hálók, kombináltzobok előszobák, konyhák.

Erélyes intézkedéseket fogantatosított a polgármester a zsir zavartalan kiosztására

Nagyvárad. Saját tud. A polgármester szerdán délelőtti szemlélet tartott a nagypiac téren. Minthogy zavarokat tapasztalt a termény- és zöldség eladás körül, elrendelte, hogy a jövőben a termelők és viszonteladók árusok egymástól szigorúan elkülönítve árusítsák cikkeiket a piacon.
 Megállapította a polgármester, hogy

a zsirkiszolgáltatás körül rendellenességek vannak. Utasította a közéletmozgalmi bizottságot, hogy minden méssáros, beleértve a külvárosi méssárosokat is, kapjon megfelelő mennyiségű zsirt, úgyhogy minden polgár nehézségek nélkül hozzájuthasson ahhoz a zsiradaghoz, amelyre igénye van.

MEGNYITOTTAM!
 Nagyvárad legszebb férfi-zövet üzletét, 2500 méter régi gyapjúszövet raktárral! Nézze meg Ön is! Nem fog csalódní!
Ifj. Iván János
szövet és bélesáru üzlete.
 Kossuth Lajos-utca 1 szám. Sas-palota.

Befejeződött a városháza Teleki-utcai szárnyának átépítési munkálata

Nagyvárad. Saját tud. **Sóós István** polgármester szerdán délelőtti felülvizsgálta a Teleki-utca 3. szám alatti városi hivatali helyiségek most befejeződött átépítési munkálatait. Az itt rendezett helyiségek lehetővé teszik a központi városi épület teljesebbé, eitecét azoknak a hivataloknak az át-helyezésével, amelyek nagyobb gyűlési, forgalmat bonyolítanak le. A Teleki-utca 3. szám alatt az egész emeleti

részt a közigazgatási ügyosztály foglalta el: két szobát kap a Teleki-utca 3. szám alatt a lakáshivatal, 2 szobát az állatorvosi hivatal, ugyanitt lesz a közjóléti szövetkezet, a katonai ügyosztály és a hadigondozó hivatal helyisége. A központi épület felszabadult részeiben a főispáni hivatal, az árvaház, a népjóléti hivatal és a gazdasági hivatal kap kibővítést.

Csak keresztény divatkereskedők kapjanak árut

A Baross Szövetség kispesti csoportja beadvánnyal fordult a kereskedelmi miniszterhez és kérte, hogy a férfi és női divatárkereskedelemben is vezesse be a kijelölési rendszert és csak keresztény divatárkereskedőknek részére biztosítsa az áruellátást. A beadványt a Baross Szövetségen kívül aláírta a kispesti római katolikus plébánia, a Katolikus Kör, az evangélikus és református egy-

ház, a Kispesti Általános Ipartestület, a Magyar Tűzharcos Szövetség Kispesti Csoportja, a MOVE, az EMSZO, a Turul Szövetség és a Bajtársi Szolgálat munkaközössége. (Magy. Tud.)

Hirdessen
 a Magyar Lapokban

Korona Filmszínházban
 Kivételes témájú, óriási sikerű magyar film
A kétezerpengős férfi
 Két nő küzdelme egy férfiért.
Bulla Elma Simor Erzs. Hajmássy, Vaszarv Piri, Bilicsi

Szépkuthy Ede halála

Szeptember 8-án, kedden délután 3 órakor huny el Nagyváradon **Szépkuthy Ede** ny. főjegyző, földbirtokos. **Szépkuthy Ede** közismert és közszerepben álló tagja volt Nagyvárad társadalmának. Tevékeny részt vett a megszállás előtti közigazgatási és társadalmi életben. A megszállás alatt megalkuvást nem ismerő magyarságával példát adott másoknak is a kitartásra. Példaadó magyarságúért a felszabadulás után a Kormányzó Úr a Nemzetvédelmi Keresztrel tüntette ki. Az elhunyt **Szépkuthy Ede** ny. főjegyzőt széleskörű rokonság gyászolja. Hozzá tartozói és közeli rokonai között vannak: vitéz **Szépkuthy Károlyné** szül. **Szépkuthy Ilona**, **Szépkuthy István** gyermekei, vitéz **Szépkuthy Károly** m. kir. ezredes veje, ifj. vitéz **Szépkuthy Károly** m. kir. hadnagy, **Szépkuthy Zoltán** m. kir. hadnagy, **Szépkuthy Csaba** unokái, **Szépkuthy Tamás** premontrei kanonok unokaöccse. Az elhunyt temetése 10-én, csütörtök délután 3 órakor lesz a váradolasi temetőben a Haller-kápolnából, ahol a halottat a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Árverési hírdemény

Ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyvárad thj. város I. fokú rendőri büntető bírójá által hg. 1919-1942. év végzéssel elkobzott
1 darab pej kanos lovat
 a városi istállóban (Kaszárnya-ter 1.) elővizezem.
 Az árverés idejét 1942. szeptember 11-én délelőtti 11 órára tűzöm ki.
 Nagyvárad, 1942. szeptember 7.
Csikész Gyula s. k. v. végrehajtó.

RÁDIÓ

- CSÜTÖRTÖK, SEPTEMBER 10.**
 Budapest I.
- 6.40 Elővezető, Torna.
  - 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
  - 10.15 Szórakoztató zene.
  - 11.20 Millinkovich Gemma énekel.
  - 11.40 Külföldi híradó.
  - 12.10 A Mária Terézia 1. honvédegyes-ezred zenekara.
  - 13.30 Honvédeink üzennek. A Városke-részt bajtársi rádiószolgálat.
  - 14.00 Magyar Revü Tánczenekar.
  - 15.20 Nagyné Varju Irma zongorázik.
  - 15.50 Spanyol hegedűművek.
  - 16.15 Ruszin hallgatóinknak.
  - 17.15 Rádiózenkar.
  - 17.55 Jancsó Elemér dr. előadása Böl-báni Farkas Sándorról.
  - 18.15 Orbán Sándor és Kékes Irén éne-kei, kísér Oláh Kálmán cigányzenekara.
  - 19.20 Rosini: Tell Vilmos, nyílány.
  - 19.35 Külügyi negyedóra.
  - 19.50 A La Fontaine társaság irodalmi estje.
  - 20.20 A három Erkel. Rádióbránd.
  - 22.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- Budapest II.**
- 19.05 Sztého Zoltán dr. előadása.
  - 19.35 Ferencvárosi Dalárda.
  - 20.00 Hírek.
  - 20.10 Rónay Károly előadása Mathiae Grünwaldról.
  - 20.25 Menelberg Beethoven-szimfóniákat vezényel.
  - 22.10 Szórakoztató zene.

Javaslat egyfilléres Vörös-keresztes-bélyegekről forgalomba bocsátására

Egyfilléres váltópénzhiány mutatkozik és sokszor viták támadnak az üzleti pénztáraknál a vásárlófelek és a pénztáros között, mert egyik vagy másik fél nem tud filléres pénzdarabot adni. A trafikok úgy oldották meg ezt a kérdést, hogy vagy egyfilléres bélyeget, vagy egyfillér értékű gyufát adnak a vásárlóknak. Most egy indítvánnyal kapcsolatban a Baross Szövetség dohányárús csoportja illetékes helyre felterjesztést juttatott el és abban azt indítványozza, bocsássonak ki egyfillér névértékű jótékonyági bélyeget, amely megoldaná a fillérhiány problémáját. — (Magy. Tud.)

Mi újság a piacon?

(Nagyvárad). A nagyvárad nagyterületen árusított gabona, gyümölcs, zöldség, húсару, szárnyas, fa és szénanéműek árai a következőképpen alakultak:

Termelői és viszonteladói árak:

Gabonanéműek:

Közepes felhozatal.
100 kgr. burgonya 25—30 P. 100 kgr. tengeri csöves 32 P.

Gyümölcsfélék:

Erős felhozatal.
1 kgr. alma 0.30—1.30, szilva berecenci 0.40—0.50, szőlő 0.60—1.20, körte 0.70—1.80, veres szilva 0.30—0.40, dinnye sárga 0.40, görög 0.30—0.40, barack ősz 1.20—2.80 P kilogrammonként.

Zöldségfélék:

Erős felhozatal.
Burgonya 0.30—0.34, paradicsom 0.14—0.26 P kg-ként. Kékparadicsom darabja 0.20—0.40, szárazbab 0.64—0.72, répa csomója 0.14—0.24, borsó szemes 0.50—0.60, hagyma kg. 0.32, cékla 0.24—0.30 P kg-ként. 1 csomó petrezselyem 0.16—0.26 P. Zöldbab kgr. 0.40—0.60, spenót kgr. 1.10—1.20, 1 drb. káposzta 0.30—0.60, káposzta vörös 0.30—0.50, káposzta olasz 0.30—0.50, Tök kgr-ként 0.14—0.16, 1 drb. karfiol 0.40—0.80, karalábé 0.06—0.10, zeller 0.14—0.20, zöldpaprika 0.01—0.03, uborka 0.01—0.03, torma 0.06—0.14.

Élőállatok:

Kereslet gyenge, felhozatal nagy.
szarvasmarha vágó kgr. 1.20—1.35 P. 1 drb. fejőstehén 4.50—1.100. Szopósborjú kgr. 1.40, 1 pár kismalac 30—45 P. 1 drb. igazló 250—750 P. 1 drb. prádésló 750—1200 P.

Tejfélek:

1 kgr. vaj 6.80—7.80, túró 1.20—1.35, tejfel 1.50—1.70, 1 pár tojás 0.30—0.34 P.

Kenyér:

1 kgr. egység 0.42 P.

Szárnyasok:

Közepes felhozatal.
1 pár I. o. csirke 6 P. II. o. 5. III. o. 4 P. 1 drb. sovány liba 7—8 P. Hízott liba kgr. 4 P. Tyúk kgr. 2.60. Hízott ruca kgr. 4, sovány ruca 3—5 pengő.

Húsáruk:

Marhahús 2.96, növendékmarha 2.96, juhús 2.40, bárányhús 2.40, bivalyhús 2.86, zsír 3.80 P kgr-ként.

Halfélék:

Közepes felhozatal.
Ponty 2.50—3, csuka 1.80—2.20, köröshal 0.80—1.20 P kgr-ként.

Vonatkorlátozások léptek életbe a mai napon

Megszűnt egy debreceni személyvonat, a szabadkai gyors és nyoc fürdőjára

Értesítjük az utazóközönséget, hogy a személyvonatok közlekedésében f. évi szeptember hó 9-től az alábbi változások lépnek életbe:

Mint új vonat közlekedik: Debrecen—Nagyvárad között az 5724 sz. személyvonat (Nagyváradra érkezik 17 óra 33 perckor).

Elmaradnak az alábbi vonatok:

Nagyvárad—Koloszvár között: az 518. sz. személyvonat (Nagyváradról indul 19 óra 42 perckor).

Koloszvár—Nagyvárad között: az 517. sz. személyvonat (Érkezik Nagyváradra 10 óra 52 perckor).

Nagyvárad—Szabadka között: az 1601. sz. sebesvonat (Indul Nagyváradról 19 óra 50 perckor).

Szabadka—Nagyvárad között: az 1602. sz. sebesvonat (Érkezik Nagyváradra 11 óra 00 perckor).

Debrecen—Nagyvárad között: az 5722. sz. személyvonat (Érkezik Nagyváradra 10 óra 41 perckor).

Nagyvárad—Püspökfürdő között: a 7736. sz. személyvonat (Indul Nagyváradról 16 óra 10 perckor).

a 7738. sz. személyvonat (Indul Nagyváradról 21 óra 50 perckor).

a 7742. sz. személyvonat (Indul Nagyváradról 9 óra 40 perckor).

a 7746. sz. személyvonat (Indul Nagyváradról 17 óra 35 perckor).

Püspökfürdő—Nagyvárad között: a 7733. sz. személyvonat (Érkezik Nagyváradra 17 óra 30 perckor).

a 7731. sz. személyvonat (Érkezik Nagyváradra 23 óra 20 perckor).

a 7747. sz. személyvonat (Érkezik Nagyváradra 11 óra 03 perckor).

a 7741. sz. személyvonat (Érkezik Nagyváradra 18 óra 54 perckor).

Nagyvárad—Féliczfürdő között: a 7636. sz. személyvonat (Indul Nagyváradról 16 óra 25 perckor).

a 7638. sz. személyvonat (Indul Nagyváradról 22 óra 05 perckor).

a 7642. sz. személyvonat (Indul Nagyváradról 9 óra 56 perckor).

a 7646. sz. személyvonat (Indul Nagyváradról 17 óra 50 perckor).

Féliczfürdő—Nagyvárad között: a 7633. sz. személyvonat (Érkezik Nagyváradra 17 óra 15 perckor).

a 7631. sz. személyvonat (Érkezik Nagyváradra 23 óra 05 perckor).

a 7647. sz. személyvonat (Érkezik Nagyváradra 10 óra 45 perckor).

a 7641. sz. személyvonat (Érkezik Nagyváradra 18 óra 39 perckor).

Az állomásfőnök.

Férfiruhákat használtakat,

MOLNÁR

legjobb áron vehet, eladhat

hasznaltruha üzletében
Bémer-tér 1. (udvarban)
Hívásra házhoz jövök.

SPORT

Nagyszabású hivatásos birkozó viadalt rendeznek 12-én a Rhédey-kertben

Moreyon, Hirsch és a magyar bajnokok Nagyváradon

Nagyvárad Nagyszabású birkozó-verseny színhelye lesz szombaton a Rhédey-kerti sporttelep, ahol 5 órai kezdettel világnagyságok mérkőzést rendeznek és küzdenek a végső döntésig. A nagy profimérkőzések keretében szorítóba lép a színes Moreyon, a többszörös világbajnok francia Hirsch, valamint Magyarország

nagynevű bajnokai élükön Hészey, Büky, László és Kamarás.

Városzerte máris nagy érdeklődés előzi meg a nagyszerűnek ígérkező sporteseményt, melynek különös vonzerejét az az, hogy a verseny bevételének egy része honvédeink téli ruhaakcióját szolgálja. Jegyek elővételben máris kaphatók a Rákóczi-úti Sándor-drogériában.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6.

Jól megállták helyüket a fővárosban a nagyvárad kerékpárosok

Nagyvárad Nagyvárad kerékpársportja az elmúlt időkben vezető szerepet töltött be a vidéken, a megszűnés ideje alatt pedig magyar versenyzőivel erősebb volt az akkori román válogatottnak is. Az utóbbi időben azonban, és ez főleg a pályabizonyos magyarizáció, teljesen elaludt városunkban ez a honvédelmi szempontból is igen számottevő sportág.

A NAC azonban igen helyesen a labdarúgás mellett a közelmúltban felállította kerékpáros szakosztályát, melynek élén a fáradhatatlan Mayer István áll. — Mint ismeretes, a NAC legjobb három porfelhőlovagja az ünnepek alatt a fővárosban állt starthoz az MKSz kerületi egyesületek országos vidéki 3x20 km-es vál-

tóbajnokságában.

A váradai fiúk, akik valamennyien az egészen fiatal gárdába tartoznak, a rajthozálló 13 válogatott váltólegénység közül az igen előkelő 6. helyet érték el.

Krupka és Kiss nagy eséllyel indulnak a tízpróba versenyen

Nagyvárad Ma délután kezdődik meg Budapesten Magyarország ezévi tízpróba és ifjúsági ötpróba-bajnokság.

A mi szempontunkból annyival is inkább jelentős ez a ma kezdődő országos viadal, mert két legkiválóbb atlétánk Kiss (Esta Sun) és Krupka (NSE) is indulnak azon.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Elcserélném egy szoba, konyha, élezkamrás lakásmat hasonlóval, esetleg kétszobással. Cim a kiadóban. 25

Azonnal elfogajható egy- esetleg két, szobás mellékhelyiségekkel ellátott lakást keresünk. Ugyancsak egy bútorozott szobát is keresünk. Telefon 12—31.

Különféle

Mielőtt gyorsírást, gépirást, helyesírást tanúna, kerjen tájékoztatást

Szabó Ferenc
gyorsíróiskolájától. Vidékiek levélben érdeklőhetnek, Nagyvárad, Rákóczi ut 12. l. e.

Paragázzal poloskát, molyt, tetveket, azok petéit falból, padozat alól, bútorból, felelősséggel irtja, Paragáz szolgálat. Szigligeti-utca 7. szám. Telefon: 14—21. 664

Kölcsönöket folyósít házjavításhoz Gazdák és Kisiparosok Hitelszövetkeze. Bethlen István 6. 5

Jóforgalmu belvárosi fűszer- és csemegeüzlet átadó. Ajánlatok „Rentablis” jellegre a kiadóba. 58

Keresztény családnál koszt-lakás ellenében polgárista fiuk oktatását vállalok. Cimert kérek a kiadóba. 29

Adas-vétel

Eladó 2 szobás, fürdőszobás ház, nagy kertes udvarral. Bármilyen célra alkalmas. Beköltözhető. Ár: 30.000 P. Több kisebb, nagyobb házak, telkek, szőlők eladók. Tatayné, Szigligeti-u. 12.

Motorkerékpár 200 kb. certis és egy új két lakásos téglaház eladó. Árpád vezér-ut 102. 37

Egészesen, kivágott eperfa, melynek hossza 3 méter, kerülete 2.5 m. ágaival együtt eladó. Kismarjan Gencsy Sándornál. Bánát-utca. 40

Zongora, rövid, kitűnő hangu, bérbeadó vagy eladó. Csáky-utca 59. 32

Jó minőségű kocsis bunda, farkasbéllel, valamint labzsák, eladók. Megtekinthető Lafayette, Rákóczi-ut 8. 35

Imazsamolyt vennék. Cimert kiadóba kérek. 34

Egészen jó gumirádis kocsis és egy pár lószerszám eladó. Ferenc-u. 16. 11

Megvételre keresek egy jókarban lévő gyermekágyat. Cim a kiadóban

Eladó Nemzetközijog. dr Baditz. Mikole. 889

Allást kezes

Könyv-papir szakmában írtas perfect íróda munkaeerő kiszolgálást vállal. alkalmazást keres. Gancz Leuke Püspökfürdő, István-szállás 45. 33

Elveszett

Elveszett gyöngyház rozsfüzér. Kérem a becsületes megtalálót, adja meg Örszem könyvkereskedésbe. 39

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.